

FYLKESMANNEN I TELEMARK, miljøvernavdelingen

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for drift av landbasert settefiskanlegg for Fossing Stormolt AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen med senere endringer er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 13.

Hvis virksomheten ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Virksomheten bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Virksomhet	Fossing Stormolt AS
Beliggenhet/gateadresse	Fossingveien 148, gnr. 19 / bnr. 2 m.fl.
Postadresse	Kjølebrøndsveien 1034, 3766 Sannidal
Kommune og fylke	Kragerø (0815) i Telemark
Org. nummer (virksomhet)	818 012 772 eies av 887 850 852
Lokalisering av anlegg	UTM sone 32, øst: 52 6637, nord: 65 33 22 5
NACE-kode og bransje	03.212 produksjon av yngel og settefisk i hav- og kystbasert fiskeoppdrett

Fylkesmannens referanser

Saksnummer:	Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2018/1388	2018.0717.T	0815.0142.01

Tillatelse første gang gitt:	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
02.11.18		
Ingvar Oland underdirektør i miljøvernavdelingen	Guri Ravn senioringeniør	
Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift		

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av settefisk i landbasert akvakulturanlegg. Tillatelse gjelder for en fôrmengde på inntil 685 tonn per år og en årlig produksjon av ca. 636 tonn settefisk.

Ved vesentlige endringer skal virksomheten søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens vilkår 3 til 13. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes vilkår 3 til 13.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår 3-13. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. vilkår 10.4.

2.6 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til akutt forurensning følger av vilkår 10.1.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsmengder

Det er satt utslippsgrenser for totalt årlig utslipp av fosfor, nitrogen og organisk stoff til vann. Utslipp fra settefiskanlegget er også indirekte avgrenset gjennom krav til årlig fôrforbruk i vilkår 1 og krav til renseeffekt i vilkår 3.1.4.

Tabell 1: Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om målinger jf. punkt 11.2

Utslippskilde	Komponent	Utslippsgrense i kg per år*	Gyldig fra
Prosessavløpsvann fra produksjon av settefisk	Tot-N	21 029	d.d
	Tot-P	1 910	d.d
	TOC	32 880	d.d

*Utslippsbegrensningene gjelder for uførtynnet avløpsvann.

3.2 Utslippsreducerende tiltak

3.2.1 Vannforbruk

Forbruket av vann skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig tilpasses anleggets faktiske behov i produksjonen og en størst mulig renseeffekt i renseanlegget. Overforbruk av vann skal ikke forekomme.

3.2.2 Fôring

Ved fôring av fisken skal tap og spill av fôr reduseres mest mulig. Fôrfaktor skal ikke overstige 1,1. Det er bare tillatt å bruke tørrfôr.

3.2.3 Renseanlegg

Før utslipp til resipienten skal prosessavløpsvannet renses tilfredstillende og som et minimum i et trommelfilter med lysåpning på 60 µm, slik at krav til utslippsmengder i vilkår 3.1 og krav til renseeffekt i vilkår 3.2.3 overholdes. Renseanlegget skal plasseres slik at transporten av avløpsvannet fra karene til renseanlegget ikke medfører at partiklene i avløpsvannet blir knust til mindre partikler som ikke vil fanges opp av filteret. Det vil si at avløpsvannet ikke må ha for stor fart eller for stort fall ved transport fra kar til renseanlegg.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

Krav til renseseffekt på renseanlegget (trommelfilter)

Komponent	Renseeffekt
Organisk stoff som TOC	60%
Fosfor som Tot-P	60%
Nitrogen som Tot-N	20%

Kravet om rensing skal være oppfylt fra det tidspunkt det er fisk i anlegget.

3.2.4 Avløpsvann fra avvanning av slam

Det er ikke tillatt å slippe avløpsvann fra avvanningsanlegg for slam urensset ut i Fossingfjorden eller annen resipient.

3.2.5 Diffuse utslipp

Det skal ikke forekomme diffuse utslipp fra produksjonsanlegget til vann.

3.2.6 Vandringshinder

Avløpsvann, overløpsvann eller annet vann som kan føre fisk ut av anlegget må ledes gjennom sil eller annet vandringshinder, slik at fisk ikke kan slippe ut av anlegget.

3.2.7 Oljeholdig avløpsvann

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet slik at utslipp ikke overstiger grensen på 50 mg/l fastsatt i forurensningsforskriften kapittel 15 om krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann.

3.3 Utslippspunkt for prosessavløp

Etter rensing skal prosessavløpsvannet slippes ut i Fossingfjorden 50 meter fra land på 30 meters dyp. Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand. Utslipppet skal foregå på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, for eksempel gjennom bruk av diffusor, rørutforming, utslippshastighet.

Utlegging av utslippsledning eller lignende tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde, krever tillatelse av den kommune der tiltaket skal settes i verk, jf. havne- og farvannsloven § 27.

3.4 Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

3.5 Sanitæravløpsvann

Virksomhetens sanitæravløpsvann skal håndteres i tråd med tillatelse etter forurensningsforskriften kapittel 12, gitt av Kragerø kommune.

4 Utslipp til luft

3.4 Utslippsbegrensninger

3.4.1 Diffuse utslipp

Det er ikke satt spesifikke utslippsgrenser for utslipp til luft.

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

3.4.2 Lukt

Lagring av fôr, spyling, rengjøring og tørking av utstyr, håndtering av avfall og andre aktiviteter ved anlegget skal foregå på en slik måte at det ikke fører til nevneverdig luktulemper for naboer eller andre utenfor virksomhetens område.

5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Virksomheten plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Virksomheten skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2², eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

² Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.³

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁴ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Støy

Anlegget skal utformes og drives slik at det ikke oppstår urimelige støyplager for omgivelsene. Aktiviteter som medfører spesiell fare for støy bør i størst mulig grad gjennomføres i tidsrommet mandag til fredag kl. 07-16.

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtrykknivå ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager	Kveld (kl. 19-23) hverdager	Lørdag LpAekv	Søn- og helligdager	Natt (kl. 23-07) Alle dager	Natt (kl 23-07) Alle dager
55 Lden	50 levening	50 Lden	45 Lden	45 Lnight	60 LAFmax

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Dersom støyen har tydelig rentonekarakter hos mottaker eller dersom impulslyd forekommer med mer enn 10 hendelser per time, er grenseverdiene for ekvivalentnivå 5 dBA lavere enn de grenseverdiene som er angitt i tabellen.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomhetens virksomhet, inkludert intern transport på virksomhetens område samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

³ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1979, nr. 79, om substitusjonsplikt § 3a
⁴ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008, nr. 516

8 Energi

8.1 Energiledelse

Virksomheten skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i virksomhetens internkontroll, jf. vilkår 2.6. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Virksomheten skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Virksomheten skal også gjennom tiltak på eget virksomhetens område legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller - for brennbart avfall - søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Brenning av avfall er ikke tillatt uten at det skjer i forbrenningsovn med særskilt tillatelse fra Fylkesmannen. Det er heller ikke lov å grave ned avfall.

Mellomlagring av farlig avfall skal skje på et særskilt avsatt område som skal være sikret mot tilgang for uvedkommende. Farlig avfall skal lagres under tak, på fast ugjennomtrengelig dekke og lagringsplassen skal være utformet slik at den er sikret mot forurensningsfare ved uhell. Alle avfallstyper skal være varig merket med innhold. Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall og skal ikke lagres lenger enn 12 måneder.

9.2 Organisk produksjonsavfall

Død fisk, slakteavfall, fôrrester, slam, fett m.m. skal håndteres slik at det ikke oppstår fare for forurensning. Anlegget skal ha beredskap til å håndtere massiv fiskedød og skal ha en kriseplan for å håndtere store mengder død fisk ved f.eks. sykdom.

Død fisk skal håndteres forsvarlig. Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing eller lignende og oppbevares på eget lager. Ved ensilering skal fisken kvernes.

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Oppsamlet avfall som ikke inneholder antibiotika skal så langt som mulig utnyttes til fôrprodukt eller gjødsel/jordforbedringsmiddel, og skal håndteres i tråd med gjeldende regelverk på dette området.

Antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller slam skal lagres i eget lager. Lageret skal ha nok kapasitet, både til avfall ved vanlig drift og avfall ved sykdom. Dumping av død fisk og annet avfall på land eller i vassdrag/sjø er ikke tillatt.

Alt slam fra renseanlegget skal transporteres til godkjent anlegg for mottak/håndtering av den slags avfall. Transporten skal skje på en slik måte at det oppstår minst mulig ulempe med lukt etc.

9.3 Medisiner og kjemikalierester

Ubrukte rester av medisinfôr, antibiotika, insekticider og andre miljøfarlige stoffer, inkludert emballasje skal lagres forsvarlig før det leveres til produsent eller annen godkjent mottaker. Det samme gjelder eventuelle oppsamlede antibiotikaholdige fôrrester.

9.4 Annet avfall

Farlig avfall, emballasje, plast, papir, isopor og annet produksjonsavfall som ikke kommer inn under 9.2. og 9.3. skal mellomlagres på forsvarlig måte og leveres til godkjent mottak. Virksomheten må kunne dokumentere leverte avfallsmengder på ulike avfallstyper.

10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1 Miljørisikoanalyse

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreducerende tiltak. Både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

Kjemikalier og farlig avfall, som kan utgjøre en forurensningsfare eller på annen måte være en fare eller ulempe for miljøet, skal lagres slik at det ikke er tilgjengelig for uvedkommende.

Medisin, insekticid og andre kjemikalier skal lagres slik at det ikke er fare for spill eller søl til miljøet. Lagringsplassen skal utformes slik at evt. utslipp/spill/søl kan samles opp, f.eks. ved hjelp av oppsamlingstanker/kanter med tilstrekkelig volum.

Virksomheten plikter jevnlig å føre tilsyn og kontroll med renseanlegg, foringsutstyr med mer, slik at det kan drives mest mulig effektivt. Virksomheten må blant annet drive forebyggende vedlikehold og ha et rimelig reservedelslager av de mest utsatte komponentene, jf. ellers krav i internkontrollforskriften.

10.3 Etablering av beredskap

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapen mot akutt forurensning øves minimum en gang per år.

10.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁶. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

Unormale driftsforhold ellers, som ikke blir omfattet av definisjonen av akutt forurensning skal varsles Fylkesmannen så snart som mulig. Fylkesmannen skal orienteres skriftlig om årsaken til hendelse og tiltak som er satt i verk eller som er planlagt for å motvirke og avgrense virkninger og hindre gjentakelse.

11 Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

11.1 Kartlegging av utslipp

Virksomheten plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Virksomheten skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 11.4).

11.2 Utslippskontroll

Virksomheten skal kontrollere og dokumentere utslipp til vann ved å gjennomføre målinger og beregninger. Beregninger skal være basert på fôrforbruk, biologisk produksjon av fisk inkl. død fisk og produksjon av slam. Det må gjøres målinger av mengden produsert slam og analyser av innholdet av nitrogen, fosfor og organiskstoff i slammet. Det skal som et minimum også måles på utslipp til vann etter rensing.

Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Prøvetakingen skal være automatisk og mengdeproporsjonal. Hvis vannmengden er konstant kan det brukes tidsproporsjonal prøvetaking.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i vilkår 3.1
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten
- renseeffekt jf. 3.2.4

⁶ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Virksomheten skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

For utslipp av komponenter som er regulert i vilkår 3.1, skal virksomheten årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 11.5.

11.3 Kvalitetssikring av målingene

Virksomheten er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Virksomheten kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Virksomheten må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når virksomheten selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr

11.4 Program for utslippskontroll

Virksomheten skal ha et program for utslippskontroll som inngår i virksomhetens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal virksomheten redegjøre for de kartlagte utslippene (vilkår 11.1 første ledd), gjennomføringen av utslippskontrollen (vilkår 11.2) og kvalitetssikring av målingene (vilkår 11.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

Programmet for utslippskontroll skal utarbeides og sendes Fylkesmannen senest 6 uker før oppstart av anlegget.

11.5 Journalføring

Virksomheten skal regelmessig registrere og journalføre følgende data:

- Fiskemengde
 - total biomasse
 - individtall
 - mengde død fisk og håndtering
 - mengde rømt fisk og evt. tiltak
- Bruk av:
 - fôr, type og mengde
 - antibiotika, type og mengde
 - insekticider, type og mengde
 - andre kjemikalier, type og mengde
- Dokumentasjon på slammengder og slambehandling fra anlegget
 - mengde oppsamlet slam fra renseanlegget
 - mengde slam med antibiotika
 - mengde slam uten antibiotika
 - mengde tørrstoff i slammet
 - leveringssteder for slam og evt. disponeringsmåter

Journalen skal oppbevares ved anlegget i minst 5 år og være tilgjengelig ved kontroll.

11.6 Rapportering til Fylkesmannen

Virksomheten skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

12 Miljøovervåking

12.1. Krav til miljøtilstand

I utslipps- og sedimenteringsområdet skal tilstandsklassen ikke være dårligere enn god økologisk og kjemisk tilstand, jf. forskrift om rammer for vannforvaltning og Miljødirektoratets veiledning 02:2013: Klassifisering av Miljøtilstand i vann, revidert 2015. Resipienten skal ikke ha negativ utvikling.

12.2 Overvåking etter vannforskriften

Virksomheten skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden (økologisk og kjemisk) i vannforekomsten. Overvåkingen skal gjennomføres etter vannforskriftens bestemmelser og skal belyse påvirkning fra pågående og tidligere utslipp fra virksomheten.

Virksomheten skal i samarbeid med nødvendig fagekspertise utarbeide et overvåkingsprogram og redegjøre for hvilke elementer som vil bli undersøkt.

Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, vann, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også begrunnes i programmet.

Der det pågår overvåking i regi av Fylkesmannen eller vannregionmyndighet bør Fossing Storsmolt AS så langt det er mulig bidra i felles overvåkingsprogram med data for de kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av virksomhetens utslipp.

Virksomheten skal oversende forslag til program for vannovervåking til Fylkesmannen for eventuelle merknader senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Overvåkingen skal gjennomføres av fagkyndig, uavhengig konsulent i henhold til overvåkingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av virksomheten selv i samråd med konsulenten. Virksomheten må i så fall redegjøre for dette i overvåkingsprogrammet.

Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>). Data rapporteres på Vannmiljø's importformat og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

13 Undersøkelser og utredninger

Det er foreløpig ikke gitt pålegg om undersøkelser eller utredninger.

14 Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning.

15 Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

16 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Dersom virksomheten allerede har stilt garanti i henhold til tillatelsen, kan forurensningsmyndigheten i forbindelse med en nedleggelse eller lengre driftsstans likevel kreve at garantien om nødvendig utvides.

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at

farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁷. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

17 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

⁷ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 13.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA - C14-PFCA	PFOA PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenylyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350